

מפתח תשובות נכונות

שאלה	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
תשובה	(3)	(2)	(3)	(2)	(4)	(3)	(3)	(3)	(2)	(3)

שאלה	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
תשובה	(3)	(2)	(3)	(1)	(3)	(1)	(2)	(1)	(1)	(4)

שאלה	21	22	23
תשובה	(3)	(1)	(1)

הסברים

אנלוגיות (שאלות 1-6)

1. השאלה: היקוות : מים –

היחס: היקוות זה הצטברות של מים.
א' זה הצטברות של ב'

- תשובה (1): התנפצות : רסיסים. האם התנפצות זה הצטברות של רסיסים? לא. התנפצות יוצרת רסיסים.
תשובה (2): התכתבות : מכתבים. האם התכתבות זה הצטברות של מכתבים? לא. התכתבות זו העברת מכתבים הדדית.
תשובה (3): התקהלות : אנשים. האם התקהלות זה הצטברות של אנשים? כן.
תשובה (4): התעממות : יריבים. האם התעממות זה הצטברות של יריבים? לא. התעממות זה לרוב וויכוח בין יריבים.
תשובה (3).

2. השאלה: חוטב : נגר -

היחס: נגר הוא מישהו שעובד עם חומר הגלם שחוטב מספק.
ב' הוא מישהו שעובד עם חומר הגלם שא' מספק

- תשובה (1): מכונאי : נהג. האם נהג הוא מישהו שעובד עם חומר הגלם ש מכונאי מספק? לא. מכונאי מתקן את הכלי שבו נהג משתמש.
תשובה (2): צייד : טבח. האם טבח הוא מישהו שעובד עם חומר הגלם שצייד מספק? כן.
תשובה (3): אוצר : אמן. האם אוצר הוא מישהו שעובד עם חומר הגלם ש אמן מספק? לא. אוצר הוא מישהו ששומר ואחראי על המוצר הסופי שאמן מספק לו.
תשובה (4): בוצר : שתיין. האם בוצר הוא מישהו שמספק ל שתיין את חומר הגלם שאיתו הוא עובד? לא. שתיין שותה את התוצר הסופי של עבודת הבוצר.
תשובה (2).

3. השאלה: טרחני : להטריד -

היחס: טרחני הוא מישהו הנוטה להטריד.

א' זה מישהו הנוטה לב'

תשובה (1): שבלוני : לחדש. האם שבלוני הוא מישהו הנוטה לחדש? לא. דבר שבלוני נוטה להיות ידוע מראש ומיושן.

תשובה (2): גמלוני : לנוע. האם גמלוני זה מישהו הנוטה לנוע? לא. גמלוני הוא האדם רזה וגבוה אשר נוטה לנוע בצורה מסורבלת.

תשובה (3): לוחמני : לתקוף. האם לוחמני זה מישהו הנוטה לתקוף? כן.

תשובה (4): קטנוני : לרצות. האם אדם קטנוני הוא מישהו הנוטה לרצות? לא. קטנוני הוא אדם הנוטה להיות לא מרוצה משום דבר.

תשובה (3).

4. השאלה: בכי תמרורים : בכי - (בכי תמרורים - בכי מר מאד)

היחס: בכי תמרורים זה בכי גדול.

א זה ב' גדול

תשובה (1): נחמה פורתא : נחמה. האם נחמה פורתא היא נחמה גדולה? לא. נחמה פורתא היא נחמה קטנה.

תשובה (2): דממת מוות : דממה. האם דממת מוות זה דממה גדולה? כן. דממת מוות היא דממה מוחלטת.

תשובה (3): קרקע בתולה : קרקע. האם קרקע בתולה זה קרקע גדולה? לא. קרקע בתולה היא קרקע שעדיין לא חרשו אותה.

תשובה (4): חלום בלהות : חלום. האם חלום בלהות זה חלום גדול? לא. חלום בלהות זה חלום רע, לא בהכרח רע בצורה קיצונית.

תשובה (2).

5. השאלה: תקנה : גזרה -

היחס: גזרה זאת תקנה במשמעות שלילית.

ב' זה א' שלילי

תשובה (1): עונש : פשע. האם פשע זה עונש שלילי? לא. עונש זאת התוצאה שזוכה לה מי שמבצע פשע.

תשובה (2): בקשה : סירוב. האם סירוב זאת בקשה שלילית? לא. סירוב זה לענות לבקשה בשלילה.

תשובה (3): אש : להבה. האם להבה זאת אש שלילית? לא.

תשובה (4): תכנית : מזימה. האם מזימה זאת תוכנית שלילית? כן.

תשובה (4).

6. השאלה: **שבח** : מוחמא –

היחס : מוחמא הוא מישהו אשר קיבל **שבח/שבחים**
ב' הוא מישהו אשר קיבל א'

תשובה (1): בוז : נקלה. האם אדם **נקלה** הוא מישהו אשר קיבל **בוז**? לא. **נקלה** הוא אדם אשר חשים כלפיו **בוז**.

תשובה (2): אזהרה : זהיר. האם אדם **זהיר** הוא מישהו אשר קיבל **אזהרה**? לא.

תשובה (3): תוכחה : נוף. האם אדם **נוף** הוא אדם אשר קיבל **תוכחה**? כן. **תוכחה** זאת נזיפה.

תשובה (4): תרעומת : כעוס. האם אדם **כעוס** הוא מישהו אשר קיבל **תרעומת**? לא. **תרעומת** היא תלונה.
תשובה (3).

הבנה והסקה (שאלות 7-17)

7. **השאלה** : לפניך השערה ושני ממצאים שנמצאו בשני מחקרים שונים.

השערה : נרקיסים אינם צומחים אלא בתנאי מזג אוויר יציבים.

ממצא א : רק באזורים הרריים מזג האוויר הוא הפכפך.

ממצא ב : אי-אפשר למצוא נרקיסים באזורים הרריים.

איזו מן הטענות הבאות נכונה?

פיתרון : על פי ההשערה, נרקיסים צומחים רק בתנאי מזג אוויר יציבים.

ממצא א' אומר לנו כי רק באזורים הרריים מזג האוויר הוא הפכפך – כלומר, מזג אוויר לא יציב. ממצא זה אינו מחליש ואינו מחזק את ההשערה, שכן איננו יודעים האם נרקיסים צומחים באזורים הרריים אם לאו. ממצא ב' אומר לנו שאי אפשר למצוא נרקיסים באזורים הרריים.

מבלי להתחשב בממצא א ממצא זה בפני עצמו אינו תומך או מחליש את ההשערה.

כאשר מצרפים את שני הממצאים הרי שבאזורים הרריים מזג האוויר אינו יציב ואי-אפשר למצוא בהם נרקיסים, ומכאן שצירופם תומך בהשערה כי נרקיסים אינם צומחים אלא במקומות שבהם מזג האוויר הוא יציב.

תשובה (3).

8. **השאלה** : על פרופ' קמינר, המלמד בלשנות באוניברסיטת משיגן במסלול לתלמידים מצטיינים, נהוג לומר : "הוא כמו הירח, שלא היה מאיר כלל ללא השמש."

איזה מן הפירושים להלן הוא **הפחות** מתאים למשפט?

פיתרון : על פי הציטוט ניתן להבין שפרופ' קמינר זוכה להצלחה בשל יכולותיהם של אנשים אחרים ולא בזכות כישורי ההוראה שלו. מאחר ואנחנו מחפשים את התשובה **הפחות** מתאימה, נחפש תשובה אשר מהללת את יכולותיו. התשובה היחידה שמתאימה היא תשובה (3) אשר זוקפת לזכותו ידע רב בתחום הבלשנות.

תשובה (3).

9.

השאלה: במאמר על חניטה בעת העתיקה הופיע המשפט הזה: "בניגוד לבני זמנם, חנוטי מצרים העתיקה, יחנוטי סין לא היו שליטים או אצילים ולא נטמנו בפירמידות או בקברים מפוארים, ואף לא נחנטו כלל – גופותיהם נשתמרו רק משום שהיו קבורות במדבר הצחיח, שבו מגיעות הטמפרטורות לשלושים ושמונה מעלות ויותר."

איזו מהאפשרויות הבאות מציגה את הרעיון המובע במשפט שלעיל באופן הטוב ביותר?

פיתרון: הקטע משווה בין חניטת הגופות בסין ובמצרים העתיקה. במצרים, רק השליטים ואנשי האצולה היו נחנטים ולאחר מכן הם היו נטמנים בפירמידות או בקברים מפוארים. בסין לעומת זאת, לא היו חונטים שליטים או אנשי אצולה, למעשה, הגופות כלל לא היו נחנטות - הן פשוט נשתמרו משום שהיו נקברות במדבר הצחיח שבו הטמפרטורות גבוהות ביותר.

תשובה (2).

10.

השאלה: ד"ר רז _____ את האפשרות להסתייע בשיטות טיפול של הרפואה העממית, מכיוון שלטענתו הן מבוססות על _____. העובדה כי מחקרים רפואיים שעסקו בשיטות טיפול מסורתיות הוכיחו _____, מצביעה על כך ש _____.

פיתרון: נציב את התשובה הראשונה, ובאמצעות בדיקתה ננתח את המשפט:

תשובה (1): ד"ר רז **מקדם בברכה** את האפשרות להסתייע בשיטות טיפול של הרפואה העממית, מכיוון שלטענתו הן מבוססות על **ידע שהצטבר עם השנים**. העובדה כי מחקרים רפואיים שעסקו בשיטות טיפול מסורתיות הוכיחו **שהן אינן יעילות**, מצביעה על כך שעמדתו **מוצדקת**.

על פי החלק הראשון של המשפט, ד"ר רז תומך בשימוש בשיטות הטיפול של הרפואה העממית מכיוון שהן מבוססות על ידע רב שנים. בהמשך נאמר לנו שמחקרים רפואיים אשר בדקו את שיטות הטיפול מצאו שהן אינן יעילות. ממצאים אלו מצביעים על כך שהוא טועה ולכן עמדתו אינה מוצדקת. זו אינה התשובה הנכונה.

תשובה (2): ד"ר רז **שולל מכול וכול** את האפשרות להסתייע בשיטות טיפול של הרפואה העממית, מכיוון שלטענתו הן מבוססות על **אמונות תפלות**. העובדה כי מחקרים רפואיים שעסקו בשיטות טיפול מסורתיות הוכיחו **שהן אינן יעילות**, מצביעה על כך שעמדתו **מוצדקת** **בנושא**.

על פי החלק הראשון של המשפט, ד"ר רז מתנגד לשימוש בשיטות רפואה עממיות מאחר ולטענתו הן מבוססות על אמונות תפלות. בהמשך נאמר שמחקרים מצאו ששיטות אלו באמת אינן יעילות, ולכן היינו מצפים שיצביעו על כך שעמדתו מוצדקת, אך בסוף המשפט נאמר כי עליו לשקול מחדש את עמדתו בנושא. זו אינה התשובה הנכונה.

תשובה (3): ד"ר רז **אינו שולל** את האפשרות להסתייע בשיטות טיפול של הרפואה העממית, מכיוון שלטענתו הן מבוססות על **ידע שהצטבר עם השנים**. העובדה כי מחקרים רפואיים שעסקו בשיטות טיפול מסורתיות הוכיחו **את יעילותן**, מצביעה על כך שעמדתו **מוצדקת**.

על פי החלק הראשון של המשפט, ד"ר רז איננו פוסל את השימוש בשיטות הרפואה העממית מאחר ולטענתו הן מבוססות על ידע רב שנים, ומכאן שד"ר רז מוכן לשקול את השימוש בשיטות אלו. בהמשך נאמר לנו כי מחקרים רפואיים הוכיחו את יעילותן של שיטות אלו ולכן עמדתו של ד"ר רז נכונה. זו **התשובה הנכונה**.

תשובה (3).

11.

השאלה: על סמך היכרותי רבת השנים עם יואב, הנחתי כי אין סיכוי שהוא _____ לתפקיד ראש ועד הבית. לנוכח תוצאת הבחירות אתמול, _____ את ציפייתי, _____ דעתי שיואב _____ מצליח לזכות באמון האנשים שאת תמיכתם הוא מבקש.

פיתרון: נציב את התשובה הראשונה, ובאמצעות בדיקתה ננתח את המשפט:

תשובה (1): על סמך היכרותי רבת השנים עם יואב, הנחתי כי אין סיכוי שהוא **לא ייבחר** לתפקיד ראש ועד הבית. לנוכח תוצאת הבחירות אתמול, **שלא תאמו** את ציפייתי, **חזרתי בי** מדעתי שיואב **לעולם אינו** מצליח לזכות באמון האנשים שאת תמיכתם הוא מבקש.

על לפי החלק הראשון של המשפט, בהתבסס על היכרות רבת שנים עם יואב אין סיכוי שהוא לא ייבחר לראש ועד הבית - כלומר, יואב **כן** ייבחר. תוצאות הבחירות לא תאמו את הציפייה שיואב ינצח, כלומר, יואב הפסיד. בהמשך נאמר שהכותב חזר בו מדעתו שיואב תמיד נכשל לזכות באמון של האנשים מהם הוא מבקש תמיכה, כלומר כעת (לנוכח תוצאות הבחירות) סבור הכותב שיואב תמיד מצליח לזכות באמון האנשים שהוא מבקש את תמיכתם. הדבר מפתיע מאחר ועל פי החלק הראשון של המשפט יואב נכשל בקבלת התמיכה מאותם אנשים. זו אינה התשובה הנכונה.

תשובה (2): על סמך היכרותי רבת השנים עם יואב, הנחתי כי אין סיכוי שהוא **ייבחר** לתפקיד ראש ועד הבית. לנוכח תוצאת הבחירות אתמול, **שתאמו** את ציפייתי, **חזרתי בי** מדעתי שיואב **לעולם אינו** מצליח לזכות באמון האנשים שאת תמיכתם הוא מבקש..

על פי החלק הראשון של המשפט, על סמך ההיכרות הארוכה עם יואב הסיק הכותב כי אין סיכוי שהוא ייבחר לראשות ועד הבית. בהמשך נאמר לנו שהתוצאות תאמו את הציפיות – כלומר, יואב באמת הפסיד. לנוכח תוצאות אלו מכריז הכותב כי הוא חזר בו מדעתו שיואב לעולם אינו מצליח לגייס אחריו תומכים, כלומר כעת (לנוכח תוצאות הבחירות) סבור הכותב שיואב תמיד מצליח לזכות באמון האנשים שהוא מבקש את תמיכתם. מפתיע כי הכותב שינה את דעתו, שהרי יואב נכשל. זו אינה התשובה הנכונה.

תשובה (3): על סמך היכרותי רבת השנים עם יואב, הנחתי כי אין סיכוי שהוא **לא ייבחר** לתפקיד ראש ועד הבית. לנוכח תוצאת הבחירות אתמול, **שלא תאמו** את ציפייתי, **חזרתי בי מ-** דעתי שיואב **תמיד** מצליח לזכות באמון האנשים שאת תמיכתם הוא מבקש.

על לפי החלק הראשון של המשפט, בהתבסס על היכרות רבת שנים עם יואב אין סיכוי שהוא לא ייבחר לראש ועד הבית - כלומר, יואב **כן** ייבחר. תוצאות הבחירות לא תאמו את הציפייה – כלומר יואב הפסיד. לנוכח הפסד זה, הכותב שינה את דעתו - הוא כבר לא מאמין שיואב תמיד יצליח לזכות באמון של האנשים שאליהם הוא פונה בבקשה לתמיכה. **זו התשובה הנכונה.**

תשובה (3).

12. **השאלה:** _____ לאישה שאינה _____ ממני, _____ מבקש את ידה של עפרה, שכן _____ .

פיתרון: נציב את התשובה הראשונה, ובאמצעות בדיקתה ננתח את המשפט:

תשובה (1): אילו נרתעתי מלהינשא לאישה שאינה צעירה ממני, לא הייתי מבקש את ידה של עפרה, שכן הייתי בן חמש כשעפרה נולדה.

לפי המשפט, אם הכותב היה נרתע מלהינשא לנשים שאינן צעירות ממנו - כלומר, לנשים מבוגרות ממנו, אם היה נרתע מלהינשא לנשים המבוגרות ממנו, הוא לא היה מבקש את ידה של עפרה. מכאן שעפרה מבוגרת ממנו. מכיוון שבהמשך נאמר לנו שהוא היה בן חמש כאשר עפרה נולדה, כלומר הוא מבוגר מעפרה, המשפט אינו הגיוני, ולכן זו אינה התשובה הנכונה.

תשובה (2): אילו העדפתי להינשא לאישה שאינה צעירה ממני, הייתי מבקש את ידה של עפרה, שכן מלבד היותה חכמה ויפה היא גם מבוגרת ממני.

לפי המשפט, אם הדובר היה מעדיף להינשא לאישה שאינה צעירה ממנו - כלומר, למישהי יותר מבוגרת ממנו, הוא היה מבקש מעפרה להינשא לו, שכן מלבד היותה חכמה ויפה, היא מבוגרת ממנו. זו התשובה הנכונה.

תשובה (2).

13. **השאלה:** לאחר נפילה מסוס מתחיל הנער פונק, גיבור סיפורו של חורחה לואיס בורקס "פונס הזכרן", לזכור באופן מושלם כל פרט ופרט, אפילו את צורתם המדויקת של העננים בשמים בכל דקה. הזיכרון המושלם הזה מביא עמו קשיים רבים: פונק מתקשה לישון כי במוחו עולים פרטים רבים מדי, והוא גם אינו מצליח ליצור הכללות כלשהן, מכיוון שכדי לתת שם כללי לקבוצה יש צורך להתעלם מהפרטים המבדילים בין חבריה.

איזה מן הבעיות הבאות מדגימה את אחד משני הקשיים הנזכרים לעיל?

פיתרון: ישנם שני קשיים המוזכרים בטקסט: (א) הקושי להירדם בשל זכירה של פרטים רבים מדי.

(ב) חוסר היכולת לבצע הכללות (הנובע מ-א')

נבדוק את התשובות המוצעות:

תשובה (1): פונס מוצף בזיכרונות רבים כל כך מעברו עד שהוא מתקשה להבחין בנעשה בהווה.

בקטע מציינים שני סוגים של בעיות שאיתן פונס מתמודד: הבעיה הראשונה היא הקושי להירדם, והשנייה היא החוסר יכולת ליצור הכללות. לפי הקטע, פונס אינו מתקשה להבחין בנעשה בהווה עקב יתר זיכרונות, ולכן בעיה זו אינה מתאימה. זו אינה התשובה הנכונה.

תשובה (2): פונס מתקשה להבדיל בין אנשים שהוא מכיר, אף על פי שהוא זוכר במדויק כיצד כל אחד מהם נראה.

לפי הקטע, פונס מתקשה ליצור הכללות מפני שכדי לתת שם כללי לקבוצה צריך להתעלם מהפרטים המבדילים בין חבריה, אין זה אומר שהוא לא מסוגל להבדיל בין חברי קבוצה מסוימת בפני עצמה. פונס לא יהיה מסוגל להכליל את כל האנשים שהוא מכיר אל תוך קבוצה אחת בעלת שם והגדרה, אך בתור אינדיבידואלים הוא מסוגל להבדיל בין אחד לרעהו. זו אינה התשובה הנכונה.

תשובה (3): פונס אינו יכול להגדיר מהו עץ על אף שהוא זוכר רבים ושונים על כל פרטיהם.

פונס אינו יכול להגדיר מהו עץ מפני שהוא אינו מסוגל ליצור הכללות. בכדי להגדיר "עץ" עליו לשים את העץ בתוך קבוצה הנקראת "עצים" וזה דבר שהוא אינו מסוגל לעשות, שהרי לא כל העצים זהים ופונס כאמור (וכזכור) אינו מסוגל להתעלם מהפרטים המבדילים בין חברי הקבוצה. זו התשובה הנכונה.

תשובה (4): פונס יכול להעלות בזיכרונו פרט אחר פרט מתמונה שראה, אך אינו יכול לזכור את כולם בעת ובעונה אחת.

לפי הקטע פונס מסוגל להכיל פרטים רבים בעת ובעונה אחת, למשל, את צורתם המדויקת של העננים בשמים בכל דקה. מאחר ולא נאמר לנו אחרת בקטע, ניתן להסיק שפונס יהיה מסוגל לזכור במקביל את כל הפרטים מתוך תמונה שראה. זו אינה התשובה הנכונה.

תשובה (3).

14. השאלה: שני קלפים ירוקים ושני קלפים ורודים מונחים בשורה (ראה סרטוט). ידוע כי שני הקלפים הורודים אינם סמוכים זה לזה.

פיתרון: תוספת של איזה מן הנתונים הבאים תאפשר לדעת בוודאות מהו צבעו של כל קלף?

מכיוון שכעת ישנן מספר אפשרויות לסידורם של הקלפים, עלינו לקבל נתון נוסף אשר יאפשר לדעת במדויק מה צבעו של כל קלף.

תשובה (1): קלף 4 ירוק.

לפי פתרון זה, הקלף הימני ביותר הוא ירוק. מאחר ואנחנו יודעים כי שני הקלפים הורודים אינם סמוכים, ניתן להסיק כי קלף מספר 2 הוא ירוק וכעת אנו יודעים בוודאות את צבעו של כל קלף. זו **התשובה הנכונה**.

כדי לפסול את שאר התשובות נמשיך ונבדוק את פתרונותיהם:

תשובה (2): קלף 1 ורוד.

אנו יודעים כי שני הקלפים הורודים אינם סמוכים, ומכאן שקלף מס' 3 או קלף מס' 4 הם ורודים. ללא תוספת של מידע נוסף לא נוכל לדעת בוודאות מה הוא צבעו של כל קלף. זו אינה התשובה הנכונה.

תשובה (3): קלף 2 ירוק.

יתכן ויהיו שני קלפים ירוקים סמוכים, לכן יתכן והקלף הירוק השני יהיה קלף מס' 3. אך יתכן והם גם אינם סמוכים, ולכן יתכן והקלף מס' 4 יהיה ירוק וקלף מס' 3 יהיה ורוד. לכן, גם כאן אין לנו פתרון וודאי בנוגע לצבעו של כל קלף. זו אינה התשובה הנכונה.

תשובה (4): אין שני קלפים סמוכים בעלי אותו הצבע.

במצב זה יתכן שקלפים 1 ו-3 הם ורודים ויתכן גם שקלפים 2 ו-4 הם ורודים, ומכאן שזו אינה התשובה הנכונה.

תשובה (1).

15. השאלה: כדי שתרופה חדשה תאושר לשיווק, על חברת התרופות להוכיח את יעילותה. לשם כך עליה להראות שהיא מועילה לחולים יותר מתרופת דמה מובילה לשיפור ממשי במצב החולה. אך אף שבדיקה זו חשובה, רופאים קרובות גם נטילת תרופת דמה מובילה לשיפור ממשי במצב החולה. אך אף שבדיקה זו חשובה, רופאים טוענים שהיא אינה מספקת להם את כל המידע הדרוש כדי לדעת אם להמליץ לחולים להשתמש בתרופה: דרושים גם מחקרים המשווים בין יעילותה ליעילותן של תרופות מקבילות הקיימות בשוק. מה טוענים הרופאים?

פיתרון: נבדוק את התשובות המוצעות:

תשובה (1): אי אפשר לקבוע אם תרופות חדשות יעילות אם לאו, שכן חברות התרופות משוות את התרופות החדשות שלהן רק לתרופות הדמה, ולא לתרופות אמיתיות.

טענת הרופאים אינה שלא ניתן לקבוע אם תרופות חדשות יעילות אם לאו לפי הבדיקה, שכן בודקים שהן יעילות יותר מתרופות דמה, אלא לפי הרופאים על מנת להמליץ להשתמש בה יש לדעת שהיא יעילה יותר מתרופות מקבילות. תשובה זו אינה נכונה.

תשובה (2): בהיעדר מחקרים המשווים בין תרופות חדשות ובין תרופות הקיימות בשוק, חברות התרופות נאלצות להעריך את יעילות התרופות החדשות שלהן על סמך השוואה לתרופות דמה בלבד.

לפי הקטע, חברות התרופות אינן נאלצות להעריך את יעילות התרופות החדשות על סמך השוואה בין לתרופות דמה, אלא עושות כן בעוד שהרופאים מעדיפים שיבדקו אותן אל מול התרופות הישנות יותר, הנמצאות כרגע בשימוש. זו אינה התשובה הנכונה.

תשובה (3): המידע שחברות התרופות נדרשות לספק אינו מספיק כדי לקבוע אם התרופות החדשות טובות מתרופות אחרות לאותה המחלה. זו התשובה הנכונה.

הרופאים טוענים כי כאשר יוצאת לשוק תרופה חדשה הם אינם משוכנעים אם היא תהיה יעילה יותר מהתרופות אשר כרגע נמצאות בשימוש. לטענתם, על אף שהתרופות החדשות הוכחו כיעילות יותר מתרופות הדמה, הם רוצים לדעת אם הן יהיו יעילות יותר מהתרופות הישנות יותר, כדי שיוכלו להמליץ עליהן למטופלים שלהם. **זו התשובה הנכונה.**

תשובה (4): חברות התרופות מוודאות שהתרופות החדשות שהן מייצרות משפרות את מצב החולה, אך לא תמיד הן מקפידות לוודא שהן גם מעילות לחולה יותר מתרופות דמה.

בקטע נאמר במפורש כי בכדי שתרופה חדשה תשווק עליה להיות מוכחת כיעילה יותר מאשר תרופת הדמה. ניתן להסיק מכך ש כאשר חברת תרופות מייצרת תרופה חדשה, היא תוודא שאותה תרופה אכן תהיה יעילה יותר מתרופת דמה בכדי שאותה תרופה תשווק. זו אינה התשובה הנכונה.

תשובה (3).

16. השאלה: המורה שרה הבחינה כי ציוניהם של התלמידים שהשתתפו בשיעורי ההכנה לבחינה במתמטיקה היו

במוצע גבוהים מציוניהם של התלמידים שלא השתתפו בשיעורי ההכנה. היא הסיקה ששיעורי ההכנה סייעו להצלחת התלמידים שהשתתפו בהם. המורה דינה סבורה כי יש הסבר אחר להבדל בין ממוצעי הציונים: התלמידים הטובים יותר הם אלה שבחרו להשתתף בשיעורי ההכנה, ומכיוון שהם תלמידים טובים יותר הם הצליחו יותר בבחינה.

על איזו מן המסקנות הבאות אפשר לערער באמצעות הסבר חלופי מן הסוג שהציעה המורה דינה?

פיתרון: לפי ההסבר של דינה, התלמידים הטובים הלכו לשיעורי ההכנה מעצם היותם תלמידים טובים, וזו גם הסיבה לכך שהם הצליחו יותר במבחן - היותם תלמידים טובים. נחפש את התשובה שבה אפשר להשתמש בהסבר מסוג זה כדי לערער את המסקנה:

תשובה (1): נתון: בריאותם הכללית של מי שנוהגים לאכול מזון אורגני טובה במוצע מזו של מי שאינם אוכלים מזון אורגני. **מסקנה:** אכילת מזון אורגני משפרת את הבריאות.

ניתן לערער על המסקנה העולה מן בתשובה זו מן הנתון בדיוק באותו אופן שבו ערערה המורה דינה על מסקנתה של המורה שרה, שכן אם יתכן שלאנשים הנהוגים לשמור על אורח חיים בריא, הכולל תזונה בריאה יותר כדוגמת מזון אורגני, תהיה בריאות כללית טובה יותר מהמוצע? **כן.** עצם העובדה שהם שומרים על אורח חיים בריא, הכולל אכילה של מזון אורגני, גורמת לכך שבריאותם הכללית טובה יותר, ולא אכילת המזון האורגני בפני עצמו. **זו התשובה הנכונה.**

תשובה (1).

17. השאלה: לפניכם משפט שהושמט ממנו חלק (מילה אחת או כמה מילים).

בקונצרט בוצעו, _____ יצירות של מלחינים החיים בארץ, יצירות של מלחינים שנולדו בישראל אך מתגוררים בחו"ל.

באיזה מן המשפטים הבאים החלק שהושמט יכול להיות אותו חלק שהושמט במשפט לעיל ?

פיתרון: נחשוב על מילה אשר יכולה ליצור המשכיות הגיונית במשפט המקורי -

בקונצרט בוצעו, **חוץ** מיצירות של מלחינים החיים בארץ, יצירות של מלחינים שנולדו בישראל אך מתגוררים בחו"ל.

קעת נבדוק באיזו תשובה מילים אלו משלימות את המשפט למשפט הגיוני:

תשובה (1): אף כי המנכ"ל צפוי להודיע על הרפורמה כבר בשבוע הקרוב, **חוץ** משיישומה יתחיל רק בעוד חודשים רבים.

האם יתכן וזה אותו החלק שהושמט? לא. זו לא התשובה הנכונה.

תשובה (2): חוץ מד"ר כהן, הצלחנו לגייס למחקר החדש עוד שני חוקרים מתחום הביולוגיה המולקולארית.

האם יתכן וזה אותו החלק שהושמט? כן. זו התשובה הנכונה.

תשובה (3): הממשל האמריקני יישם בשנים האלה חוץ ממדיניות של התערבות פעילה בענייני מדינות אחרות, כי אם גם מדיניות פנים שנדרש לה תקציב גדול מאי-פעם.

האם יתכן וזה אותו החלק שהושמט? לא. זו לא התשובה הנכונה.

תשובה (4): חוץ מהמשתתפות בהפגנה החזיקו שלטים הקוראים להנהיג הקלות במס למשפחות חד-הוריות.

האם יתכן וזה אותו החלק שהושמט? לא. זו לא התשובה הנכונה.

תשובה (2).

הבנת הנקרא (שאלות 18-23)

18. השאלה: על פי המודל של דה-סוסיר, איזו מן האפשרויות הבאות היא מסמן של 'אח'?

פיתרון: לפי המודל של דה-סוסיר, מסמן הוא צירוף גראפי המעלה באחת בדמיונו תמונה מסוימת. אך, מאחר ותכלית המסמן היא ליצור את האסוציאציה הרצויה, כל מילה תוכל לבצע את המטלה הזו- הכל תלוי בפירוש האישי למסמן. לכן האפשרות היחידה שתהיה נכונה תמיד למסמן של "אח" היא הצירוף הגראפי של האותיות א' ו-ח'.

תשובה (1).

19. השאלה: מן הנאמר בשורות 22-24 משתמע כי לוי-שטראוס -

פיתרון: בשורות 22-24 טוען לוי-שטראוס שקיים דמיון בין שפות שונות באשר ליחסי מסמן ומסומן, כלומר שבסיס כל התרבויות יש דמיון לאסוציאציות שמילים יוצרות. דבר אשר לטענת לוי-שטראוס מוכיח כי קיים דמיון בבסיס של המחשבה האנושית בכל התרבויות, דמיון שניתן להבחין בו בסיפורים, בשירים עממיים ובמיתוסים.

תשובה (1).

20. השאלה: לפי המשתמע מן הקטע, איזו מן האפשרויות הבאות היא המתאימה ביותר להיות נושא של מחקר שערך לוי-שטראוס בתחום המוזיקה?

פיתרון: לוי-שטראוס טוען לאורך הקטע שקיים דמיון בבסיסי המחשבה האנושיים הנמצא ביסוד של כל התרבויות. לכן, נצפה שלוי-שטראוס יערוך מחקר בנושא אשר קיים בו דמיון חוצה תרבויות כמו השימוש הרווח בצלילים נמוכים במזמורי האבלות ברחבי העולם.

תשובה (4).

21. השאלה: על פי הפסקה האחרונה, חוקרים מסוימים מתנגדים לשיטה הסטרוקטורליסטית משום ש-

פיתרון: בפסקה האחרונה מוצגים טיעוניהם של המתנגדים לשיטה הסטרוקטורליסטית של לוי-שטראוס, אשר טוענים כי לוי-שטראוס התעלם מטיעון מרכזי בתיאוריה של דה-סוסיר: לפי דה-סוסיר, המסומן יכול להשתנות מאדם לאדם בהתאם לפרשנות האישית שלו למסמן שיצר אותה. מאחר ולוי-שטראוס התעלם מהשוני הבין-תרבותי הזה, חוקר לא יוכל לחקור תרבות אלא אם כן יידע את המסומנים השונים של בני אותה התרבות.

תשובה (3).

22. השאלה: "זוהי האחרון" (שורה 30) הוא -

פיתרון: בפסקה האחרונה נאמר לנו שכאשר חוקר בן תרבות זרה רוצה לחקור תרבות אחרת בלי להכיר את המסומנים השונים שלה, הוא ניגש לחקור אותה לפי מושגים שלו - ולא שלהם. לכן, לפי שורה 30, הוא יתייחס אל 'החתולי' של הנחקרים 'כחתולי' שלו, משום שהוא לא מכיר 'חתולי' אחר.

תשובה (1).

23. השאלה: איזו מן האפשרויות הבאות מתארת את מבנה הקטע בצורה הטובה ביותר?

פיתרון: בפסקה הראשונה מוצג לנו זרם הגות הסטרוקטורליסטית של לוי-שטראוס, המניח כי קיים דמיון בבסיס דפוסי המחשבה האנושיים. בפסקה השנייה אנו נחשפים למודל של הבלשן דה-סוסיר, שמתוך מחקרים שהוא ועמיתיו ערכו בתחום הלשון והספרות צמח המודל הסטרוקטורליסטי. במודל של דה-סוסיר אנו מבינים את העקרונות של מסמן ומסומן והאופי השרירותי שלהם. בפסקה השלישית אנחנו עדים לביקורת הדרגתית על התיאוריה הסטרוקטורליסטית של לוי-שטראוס, ביקורת על כך שטראוס בחר להתעלם מאבני-יסוד במודל שממנו צמחה התיאוריה שלו.

תשובה (1).